

آبونه سرانظمی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) آلف
آیغی (۳۵) غروشد
ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) آلف
آیغی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سده دازه محصره

اخطارات

آبونه عالی بشدر .

آلف

مسلكه موافق آثار مهم المصوبه ببول
اولنور . درم ابدله ن بازیراعاده
اولوناز .

کتابخانه

ری ، فلسفی ، علمی ، ادبی متعلق مجموعه اسلامیه در .

صاحب و مدیر مسئول

اشرف ادیب

باش محرر

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اخطارات

رساله مزدن آندینگی کوسترملک شرطیه
بتون یازیر هرهانکی برغزته طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالری واضح و اولوناقلی
اولنسی و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر .

§

ممالک اجنبیه ایچون . آبونه اولانلرک
آدرسارینک فرانسزجه ده یازلسی رجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی زمان ته یه داترا اولدیفنک
واضحاً بیلدیرلسی رجا اولنور .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

کتاب وسنت کتاب وسنت اولمق اعتباریله اصلاً ترک اولماز ،
دائماً اخذ اولنور . یالکز برطاقم عذر لردن طولای بمضاً مجتهد طرفدن
اخذ اولماز .

مجتهدك عذرلى اوچدن خالى دكلدر :

- ۱) مجتهد آيت كرمه ويا حديث شريف ايله جناب احكام الحاكينك ويا رسول
رب العالمينك شويله بر مسئله قصه و اراده بيورد قلرينه اعتقاد ايتمز .
- ۲) مجتهد شويله بر حكمتك منسوخ اولديغنه اعتقاد ايدر .
- ۳) مجتهد رسول ذیشان افندمزد شويله بر حديثك صدورينه اعتقاد ايتمز .
اعذار ثلثه مذكوره شرعاً مقبولدر ، بونده شبهه بوقدر مجتهدكه
خير امتدر ، ناصر سنتدر ، ناطق بالكتابدر ، وارث نبى در ، نجوم كى
ظلماتده دليل هدايتدر ، نصوصه ، رسوله انبياءه مجبوردر ، هيچ روجهله
تعمداً مخالفت رسوله قادر دكلدر .

شارحك سكوت ايتديكى احكامه كلنجه : بوراده باشليجه ايكي راي
وارددر : ۱) قياسي اثبات ايدنلك راي ، ۲) قياسي انكار ايدنلك راي .
قياسي اثبات ايدنلك كوره بوبايده طريق وقوف قياسي شرعيدير . قياسي
شرعي اصول شرعيتمدن بر اصلدر ، انكله احكام شرعيه استبدال
اولنور . جمهور صحابه ، تابعين ، فقها و متكلمين قياسي شرعي بي اثبات
ايدرلر . قياسي انكار ايدنلك كوره شارع قياسك موجهيله احكام واجب
قيلماز شوراي او نودولسونكه ، فقهر عالم افندمزدن صادر اولان
قياس بالاتفاق حنبلر ، ادويه و اغذيه كى امور دن يويهده قياسي ده
بالاتفاق حنبلر اختلاف الحق قياسي شرعيدهدر .

الاول قياسي انكار ايدوب قياسي ايله عمل ايدن سلف امتي طعن ايلين
رئيس معتزله ابراهيم نظامدر . نظامدن سوكره جمعفن حرب ، جمعفن
حبشه ، محمد بن عبدالله الاسكافي كى معتزله بغداد نظامه تابع اولمشلر
ايسهده سلف امتي طعن ايتمه مشلدر ، بلكه سلف امت حنبلر حسن تاويلده
بولومشلدر : اصحاب آره سبند احوال قياسي طريقى ايله جريان
ايتمهش ، الحق صلح و توسط طريقى ايله جريان ايتمشدر . دهاصوكره
داود اصفهاني ده قياسي ايله عملي انكار ايتمشدر . ابوالطيب الطبري
قاشاني دن ، نهرواني دن ، مغربي دن « قياسك شرعاً حرامدر » ديدكلري
حكايه ايدوبور . ابن سيريندن ، قتاده دن ، شعبي دن قياسي انكار ايتكلري
نقل اولنور ايسهده طوغرى دكلدر . جمهور خوارج ، اماميه ده ظاهريه
كى قياسي انكار ايدرلر .

منكرين قياسي قياسي كتاب وسنتدن خارج ظن ايدوبورلر . برحادثه
حقتده حكم بونزلرايسه استصحاب ايله عمل ايدوبورلر ، اباحه ايله حكم
ايدوبورلر . منكرين قياسك هپسي قياسي منصوص العلميه ، قياسي فحواي
انكار ايتوبورلر . داود ظاهري و انبائي قياسي منصوص العلميه انكار
ايدوبورلر ايسهده قاشاني ، نهرواني قياسي منصوص العلميه قبول ايدوبورلر .

دوچار اولور . بناء عليه مخاطبك ذهني سويلنن سوزلرك درجه اهميتلري
مفاوت اولديني و بوسوزلر همومي برحكم تشكيل ايتمكد . قيا اولمقله
برابر برينك كندنه مخصوص برر ميزتلري بولنديني نقطه سنه اماله
وتوجه ايدمك ايتديرسه ساممك فكري ايفاظ و سويلنن شيلرك
خواص و مزاي ااعتباريله متفاوت اولديغنه جلب دقتي تايمين ايدمك
وسائله مراجعت ايدمك ايجاب ايدر . اساساً مراتب كلام ارمسنده كى
تفاضلي وجوده كتيرن مقاصد بياننه ك اساسلري هب بوتفاوت مركزينه
متوجه اولديني كى بونك ترك واهمالي سوزه رونق و نشاطدن عاري ،
ناقص وني سود برشكل و ماهيت ايرات ايدر . عرب زه ، سوزلرنده
منديج اولان مقاصد رقيقه و نكات دقيقه قارشى مخاطبلرنده فكراً
بر ابتناء و نشاط حصوله كتيرن ايجون . قواعد صناعيه ديفلين شيلره
مخالف اولسهده . نه كى فنون و اساليبه مالك اولدقلريني كوستر مشدر .
سناحات لفظيه اربابي ، بلغاتك مقتضاي احواله مطابق اوله رق سرد
واتيان ايتكلري اساليب بيار و بلاغنه هاند تدقيقاتلرينك محصله سني
قيد و تثبيت ايتمكدن بشقه برشي يايمازلر . اسرار بلاغتي ادرا كدن
ماجز ، اصحاب قيد و اندیشه سيله مراتب فصحايله تعالى استمداد وليقتندن
محروم اولان نحو بويه كلنجه بونلك قواعد و قوانين كلاميه نامنه اورنهيه
قوبدقلري شيلر . كلامك درجات و مراتبي تقدر ايجون رقياس اخذ
اولميه جني كى واضع كلامك مقاصدينه مراجعت و انك اسلوب بيان ،
بيك و ربط اعتباريله كوسترديكي تنوعك نتيجه مرام اوزرنديكي تاثيراتي
تاامل ايدمك ميزن قواعد نحو بويه استناداً بسوزك خطا و باصواب اولديني
حقتده مدار حكم عد اولنه بيله حك برقيمتي حائز دكلدر .

عبدالعزیز چاویش

فقه

خلافيات :

استاد محترم از میری اسماعیل حق بك افنديك تقريرلى :

[۲]

احكام شرعيه نك تلقى طريقلى — قياسك دليل شرعي اولوب اولديني —
قياسي انكار ايدنلر — منكرين قياسك نقطه نظرلى — قياسي منصوص العلميه ،
قياس فحوى — اهل قياسك دلائلي — ظاهريه نك دليلي .

احكام شرعيه فخر رسالت عليه الصلاة والسلام افندمزدن حضر تلمدن
تلقى اولنور ، تلقى طريقلى ، تعبير آخر ايله احكام شرعيه نك دليللى
چوقدر ؛ فقط جنس اعتباريله اوجه راجع اولور : لفظ ، فعل ، اقرار .
لفظه قول و يا نص ده دينير . قول ايكي نوعدر : برى اللهك قولى ، ديگرى
رسول اللهك قولى در . طريق تلقى ديگر باعتبار ايله ايكي يوده راجع
اولور : كتاب ، سنت .

[۲] متن : « فنقول ان الطرق التي منها يقابل ملايتناهي بمايتناهي »

حکمتك مربوط اولدینی علت نصاب معلوم اولور ایسه اكا قیاس منصوص العلمه دینیر . « قل هو اذی » آیت کریمه سنده ، « حرمت الخمر لعینها والتسکر من کل شراب . — رواه الطحاوی » حدیث شریفنده حکمتك علتی مذکوردر .

برلمظك منطوق و ملفوظك سیاقی ایله ، مقصودی ایله ، رأیه توقف ایتمکسزین مجرد لغتی بیلیمکله غیر ملفوظك حکمی منقهم اولورسه اكا قیاس فحوی دینیر .

« ولا تهل لهماف » نظم جلیلنده تأقیف یعنی آناه ، باباه افدیك منع اولونیور . بو آیت جلیلهك منطوق و ملفوظكندن ، یعنی افدیك حرام اولمندن لغه غیر ملفوظك . مسکوت عنك ، یعنی ضرب و شتمك حرام اولمسی منقهم اولیور . بوکا قیاس فحوی دینکری کبی فحوی الخطاب ، دلالت نصد ذیرلر .

اهل قیاس کتاب ایله ، سنت ایله ، اجماع ایله ، عقل ایله قیاسك اصول شریعتدن بر اصل اولدینی اثبات ایدیورلر . ذکر اولنار ادلهك اك ضعیفی دلیل عقلی ، اك قویسه ، دلیل اجماع در .

کتاب دایلی . (۱ -) « فاعتبروا یا اولی الابصار » نظم جلیلنده کی « فاعتبروا » لفظ شریفك مشتق منه اولان اعتبار عبور دن مشتقدر . عبور کچمک معناسنده . قیاس ایسه عبوردر ، اصلك حکمندن فرعك حکمنه عبوردر .

بو استدلاله شویله بر جواب و برلمشدر : بوراده کی اعتبار دن مقصد کچمک دکل ، عبرت آلمق در . نته کیم « السعید من اعتبر بغیره » دیرلر . اعتبارك کچمک معناسنه کلدیکنی فرض ایسه ک بیله بینه استدلال تام دکلدیر ، چونکه کچمک معناسنه کن اعتبار دلیل عقلی

قطعی ایله استدلاله . برات اصلیه ایله استدلاله ، قیاس الشرعی ایله استدلاله شاملدر ، بو استدلاللر آرسنده مشترکدر . مابه الاشتراك مابه الامتیازه دلالت ایدمه من . اعتبارك قیاس شرعییه دلالت ایتدیکی

فرض ایسه ک بیله بینه مقصودی اثبات ایتمز . چونکه بوراده قیاس شرعی دن مقصد قیاس فحوی ایله قیاس منصوص العلمه اوله بیلیر . حالبوکه مقصد علت منصوصه ایله اولیوب مجرد رأی ایله معلوم اولان قیاس مستنبط العلمیه استدلال ایتمکدر .

(۲ -) « العلمه الذین یستنبطونه منهم » نظم جلیلنده جناب حق اهل استنباطی مدح ایدیور . استنباط قیاسدر .

بودلیله ده شویله جواب و بریلیر : استنباط کتاب و سنتدن دلیل استخراج ایتمک شامل اولدینی کبی قیاس شرعییه ده شامل اولور .

مابه الاشتراك مابه الامتیازه دلالت ایتمز ، استنباطی قیاس فرض ایسه ک بیله بینه مقصد ، دلالت ایتمز . چونکه قیاس قیاس منصوص العلمه و یا قیاس فحوی اوله بیلیر . یوقسه قیاس مستنبط العلمیه ده دلالت ایتمز .

سنت دایلی . — حدیث معاذدر فخر عالم اقدم من حضرت نبری معاذ بن جبلی منه کوندر دیک صروده « نه ایله حکم ایدمه جکسین ؟ » دیرلر . معاذ : « کتاب ایله ، کتابده بوله من ایسه سنت ایله عمل ایدمه . اوراده

بوله من ایسه من رأیم ایله اجتهاد ایدمه . » دیر . بونک اوزرینه فخر عالم اقدم من بیار ممنونیت المشردر . حدیث معاذ ده کی رأی ایله اجتهاد ، قیاسدر . بوکاده شویله بر جواب و بریلیر : رأی ایله اجتهاد کتاب و سنتدن

دلیل استخراجنه شامل اولدینی کبی ، برات اصلیهیه تمسکده شامل اولور . مابه الاشتراك مابه الامتیازه دلالت ایتمز .

رأی ایله اجتهادی قیاس فرض ایسه ک بیله هر نوع قیاسه ، بخصوص مستنبط العلمه اولان قیاسه شامل اولماز مقصد قیاسی ، مستنبط العلمه اولان قیاسی اثبات ایتمکدر .

اجماع دایلی . — صحابه قیاسی استعمال ابرلر ایدی . بوضحابهك قیاسی استعماللری بزه تواتر معنوی ایله بالغ اولمشدر . جمهورك اعتماد ایتدیکی دلیل بودر .

فقط بوکاده جواب و بریلیر : اجماع ثابت دکلدیر ، ده نیور . اصحاب اطراف و اکنافه طاغیلمش ، بر چوق مسائله آره لرنده اختلاف ظهور ایتمشدر . اجماع ایله احتجاج ایدنلر بعض اصحابدن روایت کتیریورلر . قیاس حقنده اجماعی فرض ایسه ک بیله بو اجماع

منصوص العلمه اولان قیاس حقنده اوله بیلیر . بو بایده دلیلك قویسی اشتهار عملدر . نته کیم ابن دقیق العید بوکا قائل اولمشدر . زمان اصحابدن اعتباراً قرناً بعدقرن جمهور امتك قیاس ایله عملی اشتهار ایتمشدر .

عقل دایلی . — افراد انسانیه آرسنده وقایع و حادثات نامتناهیدر . نصوص و افعال و اقرارات ایسه متناهیدر . بناء علیه نامتناهی اولان حادثات ایچون بر طریق و قوف لازمدر که اوده قیاسدر . ابن رشدك کتابده اراد ایتدیکی دلیل بودر . فقط بو دلیلده با ، ضعیفدر . زیرا : وقایع و حادثاتك افرادی مرته قدر نامحدود ایسه ده بو افراد (محدود و متناهی انواع) تحتنده مضبوط اولور . متناهی اولان انواع ، متناهی اولان نصوص و افعال و اقراره مقابلدر .

ارباب مذاهب تصور بیانلری ایله برابر مذهبلیخی حلال و حرام اولانلری جامع اولمق اوزره ضبط ایتدکری حالده ؛ جناب حق و جوامع الکلم « ایله مبعوث اولان رسول ذیشان بوکا قادر اوله مازلری ؟ بی ذیشان انواع و افرادی جامع اولان قضیه کلیه و قاعده عمومیه و یا افرادینه

متناول اولان الفاظ کلیه عامه معناسنه کن « کله جامه » اراد ایدیور . نته کیم « کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل . — رواه الطبرانی » « کل قرض صدقه . — رواه ابونعیم » ، « کل المسلم علی المسلم حرام دمه و ماله و عرضه . — رواه ابوداود و ابن ماجه » ، « کل معروف صدقه . — رواه احمد . » ، « لاضرر ولا ضرار . — رواه احمد » کبی احادیث شریفه جوامع الکلم در .

•

ابن رشدك بیاننه نوره ، ظاهریه : شارعك سکوت ایتدیکی شیکت حکمی یوقدر ، دیورلر . بوکاده شویله جواب و بریلیر : شارع بك چوق شیده سکوت ایتمشدر . ار حادثات و قوعه اولدینی زمان حکم ایتزه ک

ایلدیکی میلیونلر حالا کله جک ا دیگر طرفدن داخلی بحرانلر هر طرفده باشلادی . فابریقه لک تمطیلی ، عمله نك غره ولری انکلتزه بی دهشتلی صارصه جق حادثات مهمه در . بجمسز یکی قاینده بو حالله چاره ساز اوله میور . مطبوعات آغزینی آجدی . تلمس لک شدتلی امریض و تنقیدلری داخل مملکتده مدھش لک عکس لک حصوله کتیریور .

جنایق قلعه زور لائمی ده صوبه دوشدی . طایغ کبی زرھلیر لک ، انسان قدر کله لریله ، بیلان کبی زهرلی قورش و نلریله ، بومبالریله ، طیاره لریله ، حاصلی بولردن مدھش وسائط و قوتیله هجوم ایستدیکي حالده عون حقله برشی یاغمه موفق اوله مادیلر . هر کون بیکلرجه ضایعات ویریور ، میلیونلر تلف ایدیورلر . بش آی کجدیکی حالده الان لرلنده ، دکنز قییلرنده آدیملر نی صایوب طور یوریورلر .

بوغازک قبالی بولنسیله روس اردولری مهماتسز قاله رق مغلوبیتدن مغلوبیته اوغراددی . بوغدایلری انبارلرده چوروددی . داخلی اختلاللر هر طرفده باشلادی . نیجه معمور شهرلر خراب اولدی . نه قدر اردولر پریشان اولدی . حدسز حسابسز مهمات ترک ایستدیلر . یوز بیکلرجه اسیر ویردیلر . هر کون ده فرقلری ، اردولری سسونیور . بوتون حدودلرنده کی افرادی ایچریلره طوغرو هجرته باشلادی . میلیونلرجه عائله لر بندن اوینادی . الله اولنری هزیمک وفلا کتک اک مدھشنه دوچار ایستدی . ان شاء الله دها بویوک مصیبتلره اوغرادیفنی کورد جکوز . حرب میدانلرنده مغلوب اولان انکلتزلر ، انتزیه یه دها زیاده کرمی ویره رک ایستالیایی ده اغفال ایستدیلر ، باشدن چیقاردیلر . ایستالیانک حربه اشترا کتی بویوک برکار صایورلردی . بویوکون ایکی آی کجدیکی حالده ایستالیانلر هیچ بر موفقیت تأمین ایده مدیلر . بالعکس بوزیک قدر تلفات ویردیلر . برقاچ زرھلی قرووا زورلری ده غیب ایستدیلر . آ کلاشیلدی کی ایستالیانک حربه اشترا کی ده برشی تأمین ایده میه جکدر .

وه نیزه لوسک سقوطنه سببیت ویرن ائتلافچیلر ، حماقتلری سایه . سنده یونانستانی ده الدن غائب ایستدیلر . شیمدی ایسه یونانستانی - اسوج ، فلمنک کبی - تضیق و تهدید ایله اوغراشیورلر . بوندن ده بر نتیجه الده ایدیله میه جکی محققدر .

ژاپونیا ایسه چوقدن ائتلاف حکومتلرینه اوروپاده بر منفعتی اولدینی جهتله کندیلرینه یاردم ایتیمکده معذور بولندیغنی بیان ایدرک امیدلرینه نهایت ویردی .

بالغان حکومتلرینه کلنجه ، آنلر هر وقتدن زیاده کوزلری درت آچهرق انکلتزه نك تزویراتی ، دسیسه لری صغوق قانلیقله دبکیه رک اوموز سیلکدیلر . انکلتزه ایستالیایی میدان حربه سوق ایچون ادریاتیق ایله آرناولدقده آکا برطاقم یاغلی تعویضات کوسترمکله بری طرفدن

زاعی ، فسادی موجب اولور . حکم ایدرسه ک هوا ایله حکم ایتنم اولورز که « ولاتبع الهوی » نظم جلیلی مه جنبه شرعاً جائز اولماز ، عقل ایله حکم حالده تنفیذی واجب اولماز . دلیل شرعی ایله حکم لازمه بوده قیاس ایله حاصل اولور .

حالبوکه ظامریه نك بر قسمی ، محقق اولانلری بویله دیمزلر . بلکه « شارع ک خبر و بریدیکی شیرک حکمی وارد . حدیث شریف موجنبه جلال الله ک حلال قیلدی ، حرام الله ک حرام قیلدیفیدر . شارع ک سکوت ایستدیکي شیر عموماً مباحدر . » دیرلر .

بر قسمی ده دیرلر که : منصوص اولیان برده - کرک حظر اولسون ، کرک اباحه اولسون - حکم عقل باقی قالیر . حالبوکه حکم عقل ایله احکام تنفیذ اولنه ماز .

داود ظامری قیاس فحوایی قبول ایدیور . قیاس غیر منصوص العله بی قبول ایتمیور . « هیچ بر نازله یوقدر که آنک حقنده قرأند . سننده یاصراحة و یا فحوی الخطاب ایله حکمی بیان بیورلسون » دیور . قیاس فحوایی انکار این معلوم دکدر .

مَدَائِلُ

فوز و ظفر بزم در

حرب عمومی باشلایلی تام بر سنه کچور . بو آنه قدر ائتلاف مثلت دولتلری هر برده ازلدیلر ، مغلوب اولدیلر . خصوصیه انکلتزه دولت معظمه سی (۱) تفوق بحر سیینه المانیایه هیچ برشی یاغمه موفق اوله مدی .

المائلر قوای منتظمه عسکریه لر لک بلجیقایی اورته دن قالدیردقن بشقه فرانسه نك ده بش القی ایالتی فملاً اشغال عسکری آلتنه آلدی . شرق دارالحربنده ایسه روس سورولری پریشان ایده رک قاریاتردن ، غالیچیان طرد ایستدی . شیمدی ده لهستانی اسقیلا ایدیورلر .

دیگر طرفدن آلمانیا اقتصادیات وادیسندده انکلتزه و فرانسه دن دها قوتلی اولدیغنی اثبات ایستدی . ملنک معاوق ، فدا کارلنی سایه سنده المانیایه حکومت بانقه لری ابالب آتونه دولدی . بوتون المان فابریقه لری ایش کوجلری ترک ایدرک منحصرأ حکومته لازم اولان اشیا ولوازم حربیه بی اعمال ایدیور . بو خدمت و فعالیتلری سایه سنده المائلر هر - خصوصه دشمنلرندن دها دکری ، دها فعال ، یشامق حقنه قات قات زیاده مالک اولدق لری اثبات ایلدیلر .

انکلتزه ایسه احتیاج و ضرورت ایچنده قالدی . لورد کچنرک وعد